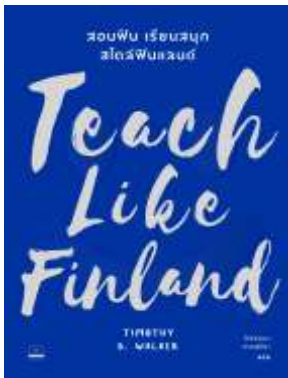

บทปริทัศน์หนังสือ (Book review)

ชื่อหนังสือ: Teach like Finland (สอนฟิน เรียนสนุก สไตล์ฟินแลนด์)

ชื่อผู้แต่ง: ทีโมธี ดี. วอล์กเกอร์

ผู้แปล: ทิพย์นภา หวนสุริยา

สำนักพิมพ์: Norton Professional Books

ปีที่พิมพ์: 2560

จำนวนหน้า: 220 หน้า

โดย อิชยา กองไชย¹ วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์² พจมาน ชำนาญกิจ³By Itchaya Kongchai¹ Vijitra Vonganusith² Potchaman Chomnankit³

เกริ่นนำ

หนังสือเรื่อง สอนฟิน เรียนสนุก สไตล์ฟินแลนด์ เป็นหนังสือที่เขียนโดยผู้เขียนชาวอเมริกาและมีอาชีพเป็นครูที่ได้ไปอาศัยอยู่ที่ฟินแลนด์และมีภรรยาเป็นชาวฟินแลนด์ ผู้เขียนได้สะท้อนถึงความแตกต่างระหว่างการสอนที่อเมริกาและฟินแลนด์ ทั้งในเรื่องของสังคมความเป็นอยู่ทั้งของครูและนักเรียน รวมทั้งผู้ปกครอง อีกทั้งการจัดการเรียนการสอน เป็นหนังสือที่เป็นประโยชน์และน่าสนใจสำหรับผู้สนใจทางด้านการศึกษา รูปแบบการสอนและวิถีชีวิตของชาวฟินแลนด์ และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน และยังสะท้อนให้เห็นว่าทำไมประเทศฟินแลนด์ถึงเป็นอันดับหนึ่งในด้านการศึกษา โดยฟินแลนด์เน้นให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข และเลือกเรียนในสิ่งที่ชอบโดยไม่มีการบังคับ หนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนได้เล่าประสบการณ์จริงที่ตัวเองได้สัมผัสตั้งแต่เริ่มต้นจากการที่ได้ไปสอนหนังสือ เช่น ครูจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในช่วงเวลาพัก นักเรียนจะได้พักเป็นเวลา 15 นาที ทุก ๆ 1 ชั่วโมง เพื่อเป็นการให้พร้อมที่จะเรียนรู้ และสามารถเลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองอยากเรียนได้ และไม่มีการสอบแข่งขัน ในบางบทผู้เขียนมีการวิเคราะห์ถึงวิธีการสอนที่แตกต่างระหว่างอเมริกาและฟินแลนด์ โดยที่อเมริกาจะมีการแข่งขันที่สูงกว่าในฟินแลนด์ นักเรียนและครูจะมีความเครียดที่สูงกว่าฟินแลนด์ นอกจากนี้ผู้เขียน ยังได้เขียนให้เห็นถึงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของฟินแลนด์ที่ประสบผลสำเร็จ ที่เห็นได้จากคะแนนสอบ PISA ซึ่งเป็นผลจากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสุขของผู้เรียน และการให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนและทำกิจกรรมในสิ่งที่ชอบ

¹นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, Ph.D. Candidate in Reserch in Curriculum and instruction, Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, Assistant Profeseor Dr. in Ph.D. Program in Curriculum and instruction, Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University

³อาจารย์ ดร. สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, Lecturer Dr. in Ph.D. Program in Curriculum and instruction, Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University

หนังสือเล่มนี้อ่านแล้วทำให้ผู้อ่านมองเห็นถึงวิธีการสอนที่เน้นความสุขของผู้เรียนเป็นสำคัญ และวิธีการที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และพร้อมที่จะเรียนรู้ อีกทั้งยังสร้างให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าต่อตนเองและผู้อื่น อีกทั้งผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ยังสะท้อนมุมมองที่หลากหลาย และทำให้ผู้อ่านได้แง่คิดต่าง ๆ โดยเฉพาะการเข้าใจผู้เรียน โดยผู้เขียนใช้วิธีการเขียนและการยกตัวอย่างประกอบได้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพและเห็นถึงความแตกต่างของการจัดการเรียนการสอนของทั้งสองประเทศ

สาระสำคัญ

หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่ผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนในประเทศฟินแลนด์ คุณภาพการศึกษาของฟินแลนด์ที่เป็นต้น ๆ ของโลกว่ามีกลวิธีการจัดการเรียนการสอนอย่างไร ทำไมฟินแลนด์ถึงได้ชื่อว่าเป็นเมืองแห่งการศึกษา และเป็นประเทศที่มีความสุขที่สุดในโลก โดยผู้เขียนได้แบ่งหนังสือ ออกเป็น 5 บท ซึ่งในแต่ละบทได้ถ่ายทอดกลวิธีการสอนของฟินแลนด์ออกมาอย่างชัดเจน โดยทั้ง 5 บท จะประกอบด้วย 1. ด้านสุขภาวะ 2. ด้านความสัมพันธ์ที่ดี 3. ด้านอิสระ 4. ด้านความเชี่ยวชาญ 5. ด้านกรอบแนวคิด โดยผู้เขียนได้อธิบายในแต่ละบท ดังนี้

บทที่ 1 ด้านสุขภาวะ

ในบทนี้ ผู้เขียนเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนของประเทศฟินแลนด์ โดยกำหนดให้เด็กได้มีการพักผ่อนเป็นเวลา 15 นาที ทุกชั่วโมง โดยประเทศฟินแลนด์เห็นว่าสิ่งที่ให้เด็กได้พักในทุกช่วงการจัดการเรียนการสอนนั้นจะทำให้สมองของเด็กได้พักผ่อนคลายและพร้อมที่จะเรียนรู้เปรียบเสมือนสิ่งที่กระตุ้นให้เด็กพร้อม กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้เด็กได้เคลื่อนไหว เป็นการกระตุ้นให้เด็กได้เรียนรู้วิถีหนึ่ง รวมทั้งในช่วงเวลาพัก ครูผู้สอนทุกคนก็ได้พบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ฟินแลนด์ยังให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ คือ 1) การจัดพื้นที่หรือห้องเรียนให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้ เพราะการรักษาความสงบ และการมีห้องเรียนที่สะอาดเรียบร้อยนั้นย่อมเป็นสิ่งที่ดีกระตุ้น ให้ผู้เรียนอยากที่จะเรียนรู้และอยากที่จะอยู่กับสิ่งนั้น เช่น ทุกช่วงเวลาพัก นักเรียนบางคนก็ออกไปสูดอากาศที่บริสุทธิ์แม้จะมีอุณหภูมิที่ติดลบก็ตาม 2) ให้เด็กมีการเข้าหาธรรมชาติ เรียนรู้กับธรรมชาติ 3) ฝึกให้เด็กได้เรียนรู้กับสถานการณ์จริง และ 4) แบ่งเวลาได้อย่างเหมาะสม ให้เวลากับการทำงานและเวลากับครอบครัว

บทที่ 2 ด้านความสัมพันธ์ที่ดี

ครูจะต้องรู้จักเด็กแต่ละคนที่ตนเองได้สอน เพื่อที่จะให้มีความเข้าใจเด็กแต่ละคนมากขึ้น สร้างความคุ้นเคยกับเด็ก และครูต้องมีความเป็นกันเองกับนักเรียนมีการเล่นกับเด็กเพื่อให้เกิดความคุ้นเคย ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน นักเรียนก็จะกล้าที่แลกเปลี่ยนกับครูมากขึ้น นอกจากนี้ครูควรให้รางวัลหรือมีการยกย่องชมเชยนักเรียนเพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในตัวเอง ควรส่งเสริมความฝันของเด็กแต่ละคนหรือกระตุ้นให้เด็กมีความฝัน รู้จักการสร้างแรงบันดาลใจให้กับเด็กแต่ละคน การต่อเติมฝันให้กับเด็ก การสร้างสภาพแวดล้อมให้เด็กลดการกลั่นแกล้งซึ่งกันและกัน และการหาเพื่อนคู่คิดให้กับเด็กเพื่อที่จะให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกัน เช่น เด็กที่เรียนเก่งรู้จักการช่วยเหลือเด็กที่เรียนอ่อนกว่า

บทที่ 3 ด้านอิสระ

ประเทศฟินแลนด์ให้ความสำคัญ ในการสร้างให้เด็กกล้าคิดและกล้าทำอะไรด้วยตนเองได้มากขึ้น ครูจะต้องรู้จักการเว้นระยะกับเด็ก ให้เกียรติเด็ก สร้างให้เขากล้าคิดและกล้าทำอะไรได้ด้วยตนเอง การยกย่องชมเชยเด็ก การให้เขาได้เลือกในสิ่งที่ตนเองอยากจะทำ หรืออยากที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง การวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับครู หรือร่วมกับเพื่อนร่วมชั้น การสร้างหรือกระตุ้นให้เด็กทำฝันของตัวเองให้เป็นจริง โดยการลงมือปฏิบัติตามความฝันของตนเองที่ตั้งไว้ และการสร้างให้เด็กรู้จักความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองได้กระทำ รู้จักรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง และรู้จักต่อบทบาทหน้าที่ที่พึงมีต่อสังคมและส่วนร่วม

บทที่ 4 ด้านความเชี่ยวชาญ

ครูต้องเลือกเนื้อหาที่จะสอนและเหมาะสมกับนักเรียน วิเคราะห์เนื้อหาที่จะสอนนักเรียนของตนเอง เลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้เกิดความทันสมัยและฝึกให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ รู้จักประยุกต์ใช้ดนตรีในการจัดการเรียนการสอนและใช้ในการผ่อนคลาย ครูจะต้องรู้จักเข้าหานักเรียนและสามารถทดสอบว่าเกิดการเรียนรู้ได้จริง นอกจากนี้ครูจะมีการคุยกับนักเรียนก่อนเรื่องการให้เกรดว่านักเรียนพอใจในเกรดที่ได้หรือไม่ หรือเขาคิดว่าเขาควรจะได้เกรดเท่าไร เพราะเหตุใด เพื่อให้เกิดความยุติธรรมในการให้เกรดและถือว่าเป็นวิธีที่ใช้ได้ผลดี

บทที่ 5 ด้านกรอบแนวคิด

การศึกษาในฟินแลนด์ได้ให้ความสำคัญในสถานการณ์ที่เรียกว่า แสงหาภาวะสิ้นโหล หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็ว ควรฝึกให้เด็กมีความกล้าที่จะแสดงออก กล้าที่จะถาม กล้าที่จะแลกเปลี่ยนไม่ว่าจะเป็นครูหรือนักเรียน มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนกันระหว่างครูกับครู หรือครูกับนักเรียน ในช่วงเวลาที่ว่าง เพื่อให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ในการทำงาน การสอน หรือการเรียน มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านนั้น ๆ มีการซักถามหรือข้อคำถามจากบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในด้านที่เราสนใจ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง และนอกจากนี้ครูต้องให้ความสำคัญการพักผ่อนและการให้ความสำคัญกับครอบครัวและความเป็นส่วนตัวของตัวเอง และสามารถได้ความคิดใหม่ ๆ มาจากการพักผ่อน และการให้ความสำคัญกับครอบครัวและความเป็นส่วนตัวของตัวเอง ก็เป็นสิ่งสำคัญ

คุณค่า

หนังสือเล่มนี้เป็นแนวทางเบื้องต้นในการปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาในประเทศไทย ประกอบด้วย การให้ความสำคัญกับเวลาส่วนตัวและครอบครัว การพูดคุยแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน การรู้จักให้เด็กได้รับการพักผ่อนโดยไม่ให้การบ้านเด็กมากเกินไป การเปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระอย่างมากในด้านความคิด นักเรียนควรจะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการสอบถามและเรียนรู้จากผู้รู้ ผู้เรียนได้เรียนรู้กับธรรมชาติ การแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง การรู้จักปรับตัวเข้ากับสังคมและผู้อื่น อีกทั้งหนังสือเล่มนี้ยังทำให้เห็นถึงคุณค่าของผู้เรียน โดยครูที่ได้นั้นจะต้องให้ความสำคัญกับนักเรียน รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เพราะนักเรียนแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกัน การยกย่องชมเชยเด็ก การให้กำลังใจเด็ก และการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน และวิธีการวัดผลและประเมินผลที่เหมาะสมกับเด็ก ซึ่งทำให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงความสำคัญเหล่านี้ รวมทั้งการที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นครูที่ดีและทันต่อเหตุการณ์ การปรับตัวให้เข้ากับเหตุการณ์และสถานการณ์ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น การประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน และให้โอกาสผู้เรียนใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ ซึ่งนับว่าหนังสือเล่มนี้มีคุณค่าต่อผู้อ่านเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังเหมาะสมกับครูทุกคนหรือผู้ที่สนใจในด้านการเรียนการสอนเพื่อใช้พัฒนาและจัดการเรียนการสอนของตนเองได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

ทิพย์นภา หวนสุริยา (แปล). (2560). *Teach like Finland (สอนฟิน เรียนสนุก สไตล์ฟินแลนด์)*. กรุงเทพฯ: Norton Professional Books.